

๑

วิธีชีวิตนักศึกษาแพทย์
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

นาง พรรณวิภา ธัญญะคุปต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

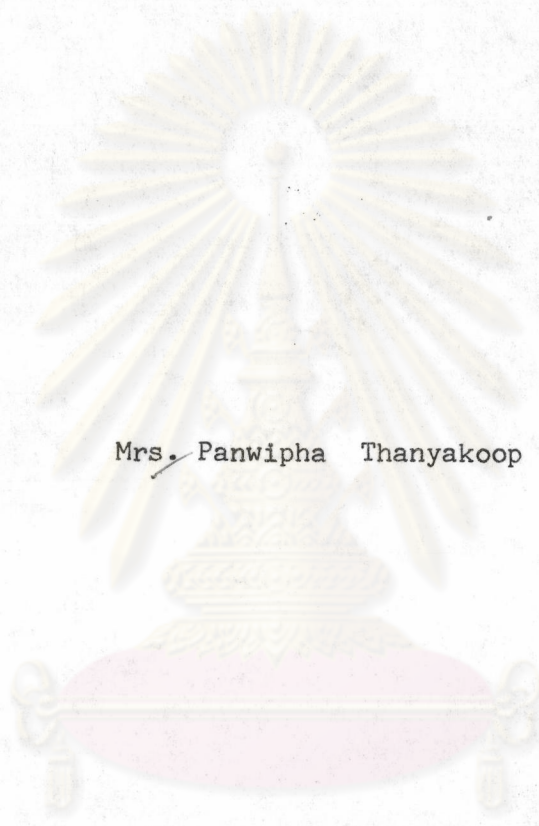
ISBN 974-568-061-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012571

I10297297

LIFE STYLES OF MEDICAL STUDENTS:
A CASE STUDY OF KHONKAEN UNIVERSITY

Mrs. Panwipha Thanyakoop

ศูนย์วิทยศาสตร์
คุณวิทย์วิทยศาสตร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิธีชีวิตนักศึกษาแพทย์ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

โดย

นาง พรรณวิภา ธัญญะคุปต์

ภาควิชา

อุดมศึกษา

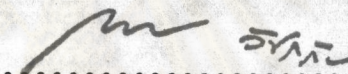
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ฤประสิทธิ์

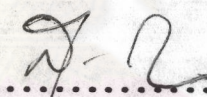
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

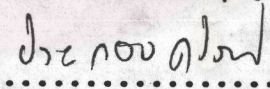

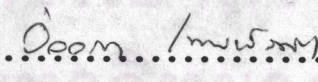
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เน้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

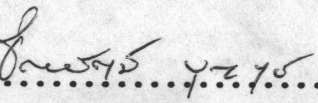

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

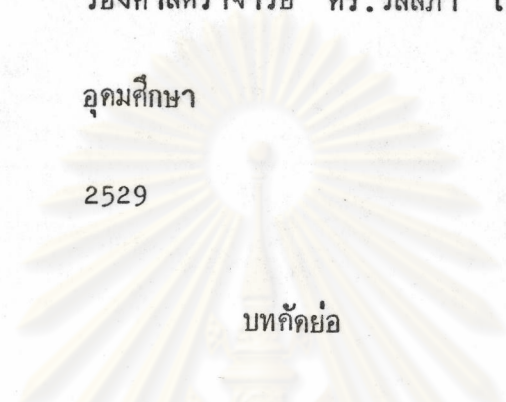

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ฤประสิทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิชาชีวิตนักศึกษาแพทย์ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ชื่อ นิสิต นาง พรรณวิภา ธัญญะคุปต์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กุปรัตน์
 รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพัสติน ณ อยุธยา
 ภาควิชา อุดมศึกษา
 ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิชาชีวิตนักศึกษาแพทย์ : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและความคาดหวัง ในชีวิตการทำงาน อนาคต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับดังนี้ ระดับเตรียมแพทย์ (ปีที่ 1) ระดับเตรียมคลินิก (ปีที่ 2,3) ระดับคลินิก (ปีที่ 4,5,6)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอายุระหว่าง 17-28 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 63.8) รองลงมาอยู่ในกรุงเทพฯ (ร้อยละ 21.9) นักศึกษาเกือบทั้งหมดพักอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 95.2) และมาจากครอบครัวฐานะปานกลางค่อนข้างจน กล่าวคือ บิดามีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000-10,000 บาท (ร้อยละ 45.0) รองลงมารายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 22.0) บิดามีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 44.8) รองลงมารับราชการ (28.8) อาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 4.8) นักศึกษาใช้จ่ายเดือนละ 800-3,000 บาท เฉลี่ย 1,882 บาท ซึ่งพบว่านักศึกษาระดับคลินิกและเตรียมคลินิกใช้จ่ายมากกว่าเตรียมแพทย์

การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย เป็นช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาเข้ามาศึกษาและพักอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย เป็นระยะเวลา 6 ปี ลักษณะกลุ่มเพื่อนมีลักษณะเป็นมิตรและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี (ร้อยละ 55.7) วิธีการเรียนมีความเห็นว่าคุณค่าสิ่งหนึ่งของการเรียน คือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนคนอื่น ๆ การใช้เวลาในกิจกรรมประจำวันพบว่า นักศึกษาแพทย์ใช้เวลาเข้าชั้นเรียนในวันปกติ 7 ชั่วโมง 17 นาที และวันหยุด 4 ชั่วโมง 17 นาที เวลานอน 6 ชั่วโมง 31 นาที พฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดคือการอ่านตำรามากที่สุดรองลงมา ฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ และเข้าห้องสมุด พฤติกรรมที่ปฏิบัติปานกลางคือการออกกำลังกาย เล่นกีฬา กิจกรรมที่นักศึกษาสนใจเข้าฟังมากที่สุด คือการฟังปาฐกถาทางวิชาการมากที่สุด ส่วนการอภิปรายทางการเมืองน้อยที่สุด

นักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่เลือกศึกษาในสาขาวิชาแพทย์ เพราะว่าเป็นวิชาชีพที่ช่วยเพื่อนมนุษย์ (ร้อยละ 41.4) และพบว่า แม่และพ่อมีอิทธิพลในการเลือกเรียนแพทย์ (ร้อยละ 67.1 61.4) นักศึกษามีทัศนคติต้องการเป็นแพทย์ ร้อยละ 47.1 และมีร้อยละ 28.6 ที่ไม่ต้องการเป็นแพทย์ นักศึกษามีความเห็นต่อหลักสูตรที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพมีความมั่นใจว่าสามารถประกอบอาชีพได้ (ร้อยละ 66.2) และพบว่านักศึกษาจะมีความมั่นใจลดลงในชั้นปีที่สูงขึ้น ความเห็นของนักศึกษาต่อสังคมนักศึกษาต้องการที่จะทำงานให้การรักษาพยาบาลในกระทรวงสาธารณสุข อยู่ในชุมชนที่มีความเจริญระดับปานกลางและจังหวัดใหญ่ ความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับแพทย์ในอนาคตคือผู้ที่เสียสละและให้การรักษาโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ การที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตคือการมีชีวิตครอบครัวงานดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Life Styles of Medical Students :
A Case Study of Khon Kaen University

Name Mrs. Panwipha Thanyakoop

Thesis advisor Assistant Professor Pracob Cooperat, Ph.D.
Associate Professor Wallapa S. Devahastin, Ed.D.

Department Higher Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the life styles of medical students. Three aspect of life styles at Khon Kaen University were investigated: the personal life, the way of life in the university and work aspiration. The sample selected for this study was a number of students from 3 levels; pre-medical (1) pre-clinical (2,3) and clinical (4,5,6).

The result of this research was as follows: the students were between 17 and 28 years of age, will posed high academic achievement. Most students were from North - east (63.8 percent) and 21.9 percent were Bangkok. Most student lived in university domitories (95.2 percent), and were from lower-middle economic - status family, indicated by income of the head of family, approximately 5,000 - 10,000 baht a month (45.0 percent) and less than 5,000 bath a month (22.0 percent). Occupations of their father were in business (44.8 percent) ,government officers (28.8 percent) and farmers (4.8 percent). The money spent by the students was between 800 and 3000 bath and the average was 1882 bath per month. Clinical students spent more money than pre-medical student

During their 6 years of study and staying in the University dormitory, their friendship group were view as cooperative and cordial (55.7 percent). They spent as cooperative and cordial (55.7 percent). The spent 7 hours and 17 minutes by the average for studying in class³ room, during weekdays and 4 hours and 17 minutes, during weekend period. Besides their sleeping time of 6 hours and 31 minutes a day, their next time consuming activities text reading, followed by listening to radio, reading newspaper, studying in the library. Their fairly frequent activities were physical exercise and playing sports their least frequent activities were drinking alcohol, spending time with prostitutes, playing cards, going to see fortune - tellers, and seeing psychiatrists. They were interested in academic speech but paid little attention to attending political activities

Most medical students expressed their reason for choosing the medical career as humanitarian (41.4 percent), and highly influenced by their mother and fathers respectively (67.1 and 61.4 percent). During their last year as clinical students, 28.6 expressed their doubt toward their medical career. After their graduation they would like to work for the Ministry of Public Health in the communities of leveled prosperity and big provincial towns, They expressed the ideology of providing professional practice to all regardless of social class. Their ultimate goal was to have good family life, and good jobs, and to live with happily and harmoniously.

กิตติกรรมประกาศ

บุคคลแรกที่มีส่วนผลักดัน และสร้างความเชื่อมั่นตลอดเวลาของการเขียนวิทยานิพนธ์ คืออาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน ความช่วยเหลืออนุเคราะห์จากท่านทั้งสอง เป็นปัจจัยของความ สำเร็จในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงมฤตดาจิตที่ได้รับจากอาจารย์ไว้ด้วยความเคารพ และขอบพระคุณยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล และ ผศ.ดร.ธิดารัตน์ บุญชู ที่ช่วยให้คำแนะนำ และเสนอข้อคิดเห็นในการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

สำหรับความสัมพันธ์และมิตรภาพ ที่ผู้วิจัยได้รับจากอาจารย์หลายท่าน เพื่อนรักอีก หลายคนเป็นแรงบันดาลใจที่สร้างทั้งกำลังใจและพลังทางความคิด ให้ผู้เขียนสามารถ ดำเนินงานขั้นนี้ได้ด้วยดีตลอดมา ความทรงจำต่อท่านและเธอทั้งหลาย ผู้วิจัยขอระลึกไว้ด้วยความซาบซึ้ง

ขอบพระคุณเป็นอย่างมากสำหรับ คุณพยุ่ง กลิ่นโสภณ คุณกรกช อ่ำรุ่ง และคุณ พี่ระดา ภักดีพาณิชย์ ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการทุ่มเทกำลังกายเพื่อช่วยเหลือการทำงานขั้นตอน สุดท้ายจนสำเร็จเป็นรูปเล่มได้ทันกำหนดเวลา

สุดท้ายด้วยความรักอนุเคราะห์ และห่วงใยอย่างยิ่งจากแม่ และคนในครอบครัวที่คอย กระตุ้นให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ในที่สุด ผู้วิจัยรับรู้ถึงความรู้สึกส่วนนี้ไว้ด้วยความอบอุ่นและ ซาบซึ้งเสมอ

พรรณวิภา ธัญญะคุปต์

สารบัญ

ณ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตารางประกอบ	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	คำจำกัดความของการวิจัย	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	ประวัติความเป็นมาของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น	6
	แนวคิดทฤษฎีเชิงพฤติกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3	วิธีดำเนินการวิจัย	46
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47

	๗ หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัว	51
ตอนที่ 2 วิเคราะห์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย	60
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคาดหวังในชีวิตการทำงาน	82
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการวิจัย	104
อภิปรายผลการวิจัย	108
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	123
ประวัติผู้เขียน	140

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 1 ภาคปลายปีการศึกษา 2529.....	13
2	ตารางเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 2 ภาคปลายปีการศึกษา 2529.....	14
3	ตารางเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 3 ภาคปลายปีการศึกษา 2529.....	14
4	ตารางเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 ตลอดปีการศึกษา 2529.....	15
5	ตารางเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 5 ตลอดปีการศึกษา 2529.....	16
6	ตารางเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 ตลอดปีการศึกษา 2529.....	17
7	นักศึกษาที่เข้าเรียนคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	19
8	บัณฑิตคณะแพทยศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษา มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2521-2529..	20
9	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
10	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและคะแนนเฉลี่ยสะสม.....	52
11	อายุของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี.....	54
13	นักศึกษาจำแนกตามสถานที่พัก.....	55
14	นักศึกษาจำแนกตามรายได้ของบิดา.....	56
15	นักศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	57
16	ค่าใช้จ่ายประจำเดือนของนักศึกษา.....	58
17	พาหนะที่นักศึกษามีไว้ใช้ประจำ.....	59
18	การเลือกคบเพื่อนสนิทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.....	61
19	ลักษณะของกลุ่มเพื่อนจำแนกตามการรับรู้ของนักศึกษาแพทย์.....	63
20	ความคิดเห็นต่อวิธีการเรียนของนักศึกษาแพทย์ จำแนกตามระดับการศึกษา...	65
21	การใช้เวลาในกิจกรรมประจำวันของนักศึกษา.....	68
22	การใช้เวลาในกิจกรรมประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามผลการเรียน.....	71
23	พฤติกรรมของนักศึกษาแพทย์จำแนกตามระดับการศึกษา.....	78
24	การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของนักศึกษาแพทย์ จำแนกตามระดับการศึกษา....	78
25	การตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	81

ตารางที่

หน้า

26	เหตุผลในการเลือกศึกษาแพทย์.....	83
27	ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนแพทย์.....	84
28	การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเข้าเรียนในโรงเรียนแพทย์.....	85
29	ความคิดเห็นต่อความสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อเรียนจบหลักสูตร.....	87
30	ความคาดหวังในการทำงาน.....	88
31	ความคาดหวังของนักศึกษาในการเลือกเป็นแพทย์เฉพาะทาง.....	91
32	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการทำงานในหน้าที่ของแพทย์.....	93
33	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จสูงสุด.....	95
34	สถานที่ที่นักศึกษาเลือกจะไปปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว.....	97
35	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหน้าที่สำคัญของแพทย์.....	98
36	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อลักษณะแพทย์ในอุดมคติ.....	99
37	ความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับหน้าที่ของแพทย์.....	101
38	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานในแผนกคนไข้นอก.....	102
39	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านวารสารทางการแพทย์ของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	125
40	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	125
41	การเปรียบเทียบเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	126
42	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	126
43	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมการขาดเรียนของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	127
44	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมทำการบ้านไม่เสร็จทันกำหนดของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	127

ตารางที่		หน้า
45	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับพฤติกรรมเข้าห้องสมุด ของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	128
46	การเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกาแรพท์เพื่อรับการ ตรวจรักษาของนักศึกษาต่างระดับการศึกษา.....	128

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย